

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt tirsdag den 17. marts 2026

Sag 75/2025

Advokat A har kæret landsrettens afvisning af hans forhåndsansøgning om salær og godtgørelse for rejseudgifter i sagen:

Anklagemyndigheden

mod

T

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Retten i Lyngby den 17. januar 2025 (1-340/2023) og af Østre Landsrets 15. afdeling den 20. februar 2025 (S-285-25).

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Lars Hjortnæs, Ole Hasselgaard og Søren Højgaard Mørup.

Påstande

Advokat A har nedlagt påstand om, at det tillades forsvaret at aflægge besøg hos T i udlandet med henblik på gennemgang af sagsakter.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Sagsfremstilling

De danske skattemyndigheder indgav i 2016 politianmeldelse mod en række udenlandske selskaber, herunder et selskab hvor den britiske statsborger T var administrerende direktør, for mulig svindel med tilbagesøgning af indeholdt udbytteskat i perioden 2012-2015.

T blev den 6. december 2022 sigtet for bedrageri af særlig grov beskaffenhed, jf. straffelovens § 279, jf. § 286, stk. 2.

Den 25. januar 2023 blev advokat A beskikket som advokat for ham.

T blev afhørt til sagen den 18. og 19. marts 2024. Afhøringen blev gennemført i England af de engelske myndigheder i samarbejde med dansk politi og under tilstedeværelse af advokat A.

Retten i Lyngby har endvidere den 13. februar 2023, 21. august 2023, 30. oktober 2023, 7. december 2023 og 2. maj 2024 forhåndsgodkendt hans anmodninger om at rejse til London med henblik på bl.a. at gennemgå sagsakter med T.

Den 5. og 20. december 2024 anmodede advokat A om Retten i Lyngbys forhåndsgodkendelse af en ny rejse til London af to dages varighed med henblik på gennemgang af sagsakter.

Retten i Lyngby afslog anmodningen den 14. januar 2025. Af retsbogen fremgår bl.a.:

”Der blev fremlagt mail af 5. og 20. december 2024 fra forsvareren advokat A, der med henvisning til retsplejelovens § 729 a, stk. 2, 2. pkt., anmoder om rettens forhåndsgodkendelse af rejse til London af to dages varighed med henblik på gennemgang af akter.

Efter det foreliggende er der ikke grundlag for at imødekomme anmodningen om forhåndsgodkendelse af endnu en rejse til London.

Retten bemærker, at såfremt anmodningen om forhåndsgodkendelse af rejse opretholdes, skal anmodningen begrundes, herunder med angivelse af rimeligheden og nødvendigheden af at der med det foreliggende efterforskningsmateriale på nuværende tidspunkt afholdes et klientmøde af to dages varighed. Endvidere skal det begrundes, hvorfor et fysisk klientmøde ikke kan finde sted på forsvarerens kontor i Danmark, men nødvendigvis fordrer, at forsvareren rejser til London.”

Ved mail af 17. januar 2025 fastholdt advokat A anmodningen. Retten i Lyngby afviste ved kendelse af samme dato anmodningen. Af rettens kendelse fremgår bl.a.:

”Der blev fremlagt mail af 15. januar 2025 fra forsvareren advokat A, hvori det hedder:

”Anmodningen om forhåndsgodkendelse opretholdes.
Jeg skal som svar på rettens spørgsmål, herved fremkomme med følgende svar:

Der er i sagen over det seneste halve år fremsendt en lang række nye dokumenter, som min klient ønsker at gennemgå. Der resterer derudover store mængder materiale til forsat gennemgang med min klient.

Det følger af retsplejelovens § 729 a, stk. 2, 2. pkt, at T har ret til en sådan gennemgang i forlængelse af § 729 a, stk. 3, EMRK art. 6, stk. 3, litra b og FN's Basic Principles on the Role of Lawyers, art. 21 og af De Advokatetiske regler.

Min klient, T, ønsker at benytte sig af denne adgang til med sit forsvar at gennemgå sagens nyligt fremsendte materiale, som han endnu ikke har haft lejlighed til at gennemgå, samt det materiale som der fortsat resterer gennemgang af.

Jeg har ikke haft fysisk klientmøde med min klient til gennemgang af akter på sagen siden marts 2024, i 10 måneder, selvom der er blevet tilsendt en stort antal akter i også denne periode.

Antallet af akter som skal gennemgås med min klient nødvendiggør klientmøder af 2 dages varighed.

Forsvaret har allerede selv afsøgt muligheden for, om klientmøderne kan afholdes på mit kontor i København. Imidlertid vil NSK ikke garantere, at der ikke sker anholdelse af min klient ved indrejse i Danmark, hvorfor samtlige klientmøder har måtte afholdes på min klients britiske advokats kontor.”

Retten finder ikke grundlag for at imødekomme anmodningen om forhåndsgodkendelse af endnu en rejse til London.

Det anførte om, at NSK ikke vil garantere, at der ikke sker anholdelse af T ved indrejse i Danmark, kan ikke begrunde, at klientmøde skal afholdes i London på Ts britiske advokats kontor.

Der er ikke oplysninger om afhøringer eller andre aktuelt forestående efterforsknings-skridt, der nødvendiggør klientmøde af 2 dages varighed.”

Ved kendelse af 20. februar 2025 stadfæstede Østre Landsret byrettens afgørelse. Af rettens kendelse fremgår bl.a.:

”Det fremgår af retsplejelovens § 741, stk. 1, at der tilkommer en offentlig forsvarer vederlag af statskassen, herunder godtgørelse for rejseudgifter, som denne med føje har haft i forbindelse med hvervet. Der kan efter punkt A.12 i landsretspræsidenternes vejledende takster for salærer til bl.a. forsvarere i straffesager ydes rejsegodtgørelse mv. i forbindelse med en forsvarers rejse til udlandet for eksempel i forbindelse med afhøringer. Vederlag og rejsegodtgørelse mv. fastsættes i almindelighed i forbindelse med sagens afslutning, idet der efter praksis dog kan indhentes forhåndsgodkendelse af, at forsvareren vil være berettiget til salær og godtgørelse af rejseudgifter i forbindelse med et påtænkt udlandsrejse. Godkendelse forudsætter, at rejsen konkret skønnes rimelig og nødvendig for udførelsen af et tilstrækkeligt forsvar.

Det fremgår af sagen, at forsvareren tidligere er meddelt forhåndsgodkendelse til rejser til England med henblik på klientbesøg i august/september 2023 i forbindelse med politiafhøring, og i oktober/november 2023 med henblik på gennemgang af akter i hvilken forbindelse retten bemærkede, at der ikke kunne forventes godkendelse af yderligere

rejseomkostninger på det foreliggende grundlag. Endvidere er der forhåndsgodkendt rejser, som efter det oplyste er gennemført i marts 2024 i forbindelse med afhøring af T og i august 2024 med henblik på gennemgang af afhøringsrapport.

Landsretten finder, at der ikke på baggrund af det, som advokat A har anført, er grundlag for at tilsidesætte byrettens vurdering, hvorefter der ikke på det foreliggende grundlag kan forhåndsgodkendes endnu en rejse til England i sagen.

Landsretten stadfæster derfor byrettens kendelse.”

Den 2. juli 2025 blev T orienteret om, at National Enhed for Særlig Kriminalitet endnu ikke havde afgjort, om der ville blive rejst tiltale på baggrund af sigtelsen mod ham. Han blev samtidig oplyst om, at sagen beroede på politiets fortsatte efterforskning samt modtagelse og gennemgang af betydelige mængder materiale fra udlandet.

Anklagemyndigheden har oplyst, at efterforskningen i sagen for tiden foregår med lav intensitet, idet sagen i det væsentligste beror på modtagelse af materiale fra ransagningerne i 2022. Oversendelsen af ransagningsmaterialet blev først påbegyndt i 2024, og der bliver fortsat løbende sendt materiale fra de engelske myndigheder til dansk politi. På nuværende tidspunkt er der ikke planlagt yderligere afhøringer.

Anbringender

Advokat A har anført navnlig, at T har en ufravigelig ret til en gennemgang af sagens akter, jf. retsplejelovens § 729 a, stk. 2 og stk. 3, og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6.

Han har ikke haft et fysisk møde med T siden marts 2024. T har derfor ikke haft mulighed for at gennemgå et meget stort antal akter fra sagen med ham, og T har derfor været afskåret fra at forberede sit forsvar.

Hvis landsrettens afgørelse opretholdes, vil det betyde, at Ts rettigheder til at gennemgå meget betydelige dele af sagens akter begrænses til det sene stadie af sagen, hvor der rejses tiltale.

Forsvaret og anklagemyndigheden har ikke haft lige muligheder for at forberede sagen. Dette indebærer et åbenbart uholdbart styrkeforhold mellem dem.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at der ikke på det foreliggende grundlag kan ske forhåndsgodkendelse af endnu en rejse til London i sagen.

Der lægges herved vægt på, at der ikke er planlagt afhøring af T eller andre efterforsknings-skridt, der kan begrunde, at han bistås af sin forsvarer, at sagen fortsat befinder sig på efterforskningsstadiet, og at der endnu ikke er taget stilling til tiltalespørgsmålet.

Et personligt møde mellem forsvareren og T i London – alene med henblik på gennemgang af sagsakter forud for en eventuel tiltalerejsning – kan ikke anses for nødvendig for udøvelse af et effektivt forsvar.

Der er ikke noget til hinder for, at forsvareren telefonisk eller via videokonference orienterer T om indholdet af sagsakterne.

Der kan ikke af retsplejelovens § 729 a, stk. 2 og 3, udledes bestemte frister for, hvornår T via sin forsvarer skal kunne udøve sin adgang til aktindsigt, ligesom sådanne frister heller ikke kan udledes af ligestillingsprincippet.

Afslag på forhåndsgodkendelse af forsvarerens rejse til London vil ikke indebære en krænkelse af Menneskerettighedskonventionens artikel 6, stk. 3, litra b.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår advokat As anmodning om at få forhåndsgodkendt en rejse til London som led i hans beskikkelse som offentlig forsvarer for T.

T, som er bosiddende i England, blev den 6. december 2022 sigtet for bedrageri af særlig grov beskaffenhed, jf. straffelovens § 279, jf. § 286, stk. 2.

Advokat A har den 13. februar 2023, 21. august 2023, 30. oktober 2023, 7. december 2023 og 2. maj 2024 fået forhåndsgodkendt rejser til London af Retten i Lyngby med henblik på bl.a. at gennemgå sagsakter med T. Retten har herved forhåndsgodkendt, at advokat A var berettiget til salær og godtgørelse for rejseudgifter i forbindelse med de nævnte udlandsrejser.

Den 5. og 20. december 2024 anmodede advokat A på ny om forhåndsgodkendelse af en rejse til London af to dages varighed med henblik på gennemgang af sagsakter med T.

Byretten afslog forhåndsansøgningen under henvisning til, at der ikke var oplysninger om afhøringer eller andre aktuelt forestående efterforskningskridt, der nødvendiggjorde et klientmøde af to dages varighed. Landsretten stadfæstede byrettens afgørelse.

For Højesteret er spørgsmålet, om det er foreneligt med Ts ret til aktindsigt og ret til en retfærdig rettergang, at advokat As ansøgning fra december 2024 om at få forhåndsgodkendt en ny rejse til London ikke blev imødekommet.

Det følger af retsplejelovens § 729 a, stk. 2, 2. pkt., at forsvareren kan gøre sig bekendt med retsbøgerne vedrørende sagen. Forsvareren har desuden adgang til at gøre sig bekendt med det materiale, som politiet har tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår, jf. retsplejelovens § 729 a, stk. 3, men forsvaret må ikke uden politiets samtykke overlevere det modtagne materiale til sigtede, jf. stk. 3, 4. pkt. Det følger af forarbejderne, at sigtede har mulighed for at blive gjort bekendt med materialet via sin forsvarer (Folketingstidende 2003-04, tillæg A, lovforslag nr. L 23, side 652).

Det fremgår af artikel 6, stk. 1, og stk. 3, litra b, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, at enhver har ret til en retfærdig rettergang, når der skal træffes afgørelse angående en mod ham rettet anklage for en forbrydelse, og at vedkommende skal have tilstrækkelig tid og lejlighed til at forberede sit forsvar.

Retsplejelovens § 741, stk. 1, 1. pkt., bestemmer, at der tilkommer den offentlige forsvarer vederlag af statskassen, herunder godtgørelse for rejseudgifter, som han med føje har haft i forbindelse med hvervet.

Forsvarerens salær og godtgørelse for udgifter mv. fastsættes i almindelighed i forbindelse med sagens afslutning, men det følger af bl.a. landsretternes praksis, at der kan indhentes forhåndsgodkendelse af, at forsvareren vil være berettiget hertil i forbindelse med en påtænkt udlandsrejse.

Sagen omfatter efter det oplyste over 40.000 siders materiale. T har været afhørt af de engelske myndigheder i samarbejde med dansk politi i marts 2024 i England, og advokat A har fået godkendt salær for gennemgang af sagsakter inden afhøringerne og for deltagelse i klientmøder inden afhøringerne, i afhøringerne og i et klientmøde til gennemgang af afhøringsrapporten i England. Han har desuden fået godtgjort rejseudgifter i forbindelse med deltagelse i møderne og afhøringerne.

På tidspunktet for advokat As anmodning om forhåndsgodkendelse af rejse til London af 5. og 20. december 2024 var der ikke rejst tiltale mod T, og der var ikke planlagt yderligere efterforskningsskridt. Politiet og anklagemyndigheden har oplyst, at sagen beroede på politiets fortsatte efterforskning samt modtagelse og gennemgang af betydelige mængder materiale fra udlandet.

Under disse omstændigheder tiltræder Højesteret, at der ikke var grundlag for at imødekomme advokat As anmodning fra december 2024 om forhåndsgodkendelse af en ny rejse til London, og at der ikke er grundlag for at fastslå, at dette indebar en krænkelse af T ret til aktindsigt efter retsplejeloven eller til en retfærdig rettergang efter Menneskerettighedskonventionens artikel 6.

Højesteret stadfæster derfor landsrettens kendelse.

Thi bestemmes:

Landsrettens kendelse stadfæstes.